

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20 061/2008/7. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szalainé dr. Szántai Katalin ügyvéd (5000 Szolnok, Vas u. 4. szám) által képviselt ... Bt. „f.a.” (... szám) felperesnek - a perben előbb személyesen eljárta, utóbb dr. ... pártfogó ügyvéd (... szám) által képviselt alperes neve (... szám) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 8.P.20 991/2006/15. számú ítélete ellen az alperes által 16. sorszám alatt előterjesztett és 20. sorszám alatt, valamint a fellebbezési eljárásban 4. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 4 000 (négyezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 24 000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési költséget.

Az alperest képviselő pártfogó ügyvéd díját 600 (hatszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 3 600 (háromezer-hatszáz) forintban állapítja meg és megkeresi az Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a pártfogó ügyvéd díját számla ellenében utalja ki dr. Fügedi-Majzik Edit ügyvéd részére.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes betéti társaságot 2001. szeptember 19-én jegyezték be a cégnyilvántartásba, a társaságnak 2001. szeptember 19-től 2004. november 11-ig az alperes önálló képviselőre jogosult üzletvezetője volt. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2004. október 11-ével rendelte el a társaság felszámolását, felszámolóként a ... **Résztársaságot** jelölte ki. A 2004. október 10-én a betéti társaság könyvelője által elkészített zárómérleg 11 372 000 forint pénztári készpénzt mutatott. Ezt az összeget az alperes nem adta át a felszámolónak.

A Szolnoki Városi Bíróság a 7.Bk.271/2007/2. számú végzésével számvitel rendje megsértésének vétsége miatt az alperessel szemben pénzbüntetést szabott ki. Megállapította, hogy az alperes a betéti társaság 2003-2004. évi gazdasági működése során nem minden gazdasági eseményről fogadott be számlát, megsértve ezzel a számviteli törvényben előírt teljesség elvét, megállapította továbbá, hogy a pénztárban ténylegesen meglévő készpénzről nem állt rendelkezésre készpénzleltár. Ezzel a magatartásával az alperes a gazdasági társaság vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezítette.

A felperes nevében ... felszámolóbiztos a gazdasági társaságokról szóló, korábban hatályban volt 1997. évi CXLIV. törvény (régi Gt.) 29. §-ának (1) bekezdésére, valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 4. §-ának (1) bekezdésére, 12. §-ának (1) bekezdésére, 15. §-ának (1) bekezdésére és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésére alapítva 11 372 000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A fizetési meghagyással indult és az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes arra hivatkozott, hogy a számviteli szabályok alperesnek felróható megsértése folytán a társaság vagyoni helyzetének áttekintése és ellenőrzése akadályozott volt, amelynek következtében a könyvviteli iratokkal ellentétesen a társaság felszámolásakor a mérleg szerinti készpénz a pénztárban nem állt rendelkezésre. Az alperestől, mint a társaság vezető tisztségviselőjétől az általában elvárhatóság körében fokozottan felelős és körültekintően gondos magatartás várható el. A pénztárban könyv szerint kimutatható összeg hiánya folytán a felszámoló a hitelezők felé elszámolni nem tudott.

Az alperes ellentmondásában, majd ellenkérelmében a felperes követelését 6 000 000 forint erejéig elismerte, ezt meghaladóan a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság beszerezte a büntetőeljárás iratait, tanúként meghallgatta a társaság volt könyvelőjét, majd meghozott ítéletében az alperest a kereset szerint marasztalta, kötelezve őt a felperes javára perköltség és az állam javára kereseti illeték megtérítésére.

Az ítélet indokolásában hivatkozott arra, hogy a gazdasági társaság tevékenységét lezáró és az APEH által jóváhagyott mérleg adataival szemben a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a betéti társaság 2004. október 10-én nem rendelkezett készpénzzel. Noha a betéti társaság volt könyvelője tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy tudomása szerint a perbeli időszakban voltak olyan költségszámlák, amelyek a mérleg pénzeszközök sorában szereplő összeget csökkentenék, ezeket a számlákat azonban az alperes a részére nem adta át, ezért azokat a mérleg elkészítésénél figyelembe venni nem tudta. Az alperes által indítványozott további bizonyítást az elsőfokú bíróság azért mellőzte, mert álláspontja szerint azok nem a perbeli követeléssel, hanem a hitelezői igényekkel függtek össze. A rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésének eredményeként megállapította, hogy az alperes a régi Gt.

29. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének vétkes megszegésével a felperes betéti társaságnak kárt okozott, ezért azt a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a további tanúk meghallgatására vonatkozó indítványát mellőzte, holott azok bizonyították volna, hogy a pénztárból felvett pénzt a társaság működésére fordította. Utalt arra, hogy a felperes által követelt összegből 3 400 000 forint és kamatai erejéig kezesét a Szolnoki Városi Bíróság már kötelezte megfizetésre, így a felperes kétszeresen hajtja be a követelt összeg egy részét. Az új eljárás során bizonyítani kívánja, hogy a felszámolási eljárás után is kapott még számlát. Hivatkozott arra, hogy a társaság fizetéseképtelenségét szerződésszegések és törvényellenes cégalapítás okozta, illetve, hogy a ... Rt-nél vezetett pénzforgalmi számla igazolja a teljes pénzmozgást, és az alapján megállapítható a tartozása tényleges összege, de annak megállapításához független könyvszakértővel kell felülvizsgáltatni a reklámiroda könyvelését. Fellebbezéséhez becsatolta azt a kézzel írt részletes kimutatást, amely tartalmazza a reklámiroda 2003. évi összes bevételét és költségét.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezését nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, érdemi döntése is helytálló, és az ítélet tábla mindenben osztja az elsőfokú ítélet jogi indokolását is, azt csupán a fellebbezésben előadottakra tekintettel egészíti ki a következőkkel:

Kétségtelen, hogy a betéti társaság volt könyvelője mind a büntetőeljárás során, mind az elsőfokú eljárás során történt meghallgatásakor is utalt arra, hogy a betéti társaság 2003. évi vagyonmérlegének elkészítése során az alperes által részére átadott bizonylatok alapján elszámolt költségeket a társaság korábbi években tapasztalt működésének eredményéhez képest nem találta bevétel arányosnak. Az alperest többször felszólította, hogy adja át a lekönyvelés céljából a további költség számlákat, ennek azonban az alperes nem tett eleget.

Mindezek alapján - amint arra a büntető bíróság ítéletének indokolása is utal - feltételezhető, hogy 2003-ban a betéti társaságnak a lekönyvelt összeget meghaladó további kiadása, költsége is volt. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen mutatott rá arra, hogy a Pp. 196. §-a (1) bekezdésének d) pontjában foglalt feltételek szerinti, tehát teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősülő egyszerű éves beszámoló záró mérleggel szemben a perben az alperesnek kellett bizonyítania azt, hogy a betéti társaság tényleges vagyona ettől eltért, és ehhez kapcsolódóan az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően teljes körűen tájékoztatta is az alperest a reá háruló bizonyítási teherről és a bizonyítási eszközökről. Az alperes azonban a bizonyítási kötelezettségének a perben nem tudott eleget tenni, az általa felajánlott további bizonyítás lefolytatásától pedig nem lett volna várható olyan eredmény, amely a teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltakon alapuló kereset akár részbeni megdöntésére is alkalmas lett volna.

Az alperes az elsőfokú eljárásban a 2007. november 21-én megtartott tárgyalásról 15. sorszám alatt készült jegyzőkönyv tanúsága szerint tanúként kérte meghallgatni dr. ...-t a

... Kft. ügyvezető igazgatóját, hivatkozva arra, hogy a kft-nek tartozása áll fenn a betéti társasággal, illetve a betéti társaság szerződéses partnerével, a **...-val** szemben, és ennek igazolása esetén a felperes perben érvényesített követelése 1 600 000 forinttal csökkenne. Kérte továbbá figyelembe venni azt, hogy a betéti társaság a ...-tól 3 400 000 forint hitelt vett fel, amely követelést jogutódlás folytán a ... Részvénytársaság érvényesített a tartozásért készfizető kezességet vállaló testvérével szemben, és miután az e követelés behajtása iránt indított perben jogerős ítélet meghozatalára került sor, ugyanezt a követelést a felperes e perben alappal nem érvényesítheti.

Az alperes ezen bizonyítási indítványával kapcsolatban az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy ezek kapcsán az alperes lényegében a betéti társaságnak olyan kintlévőségeit, követeléseit kívánta bizonyítani, amelyek a felszámolási vagyon körébe tartoznak, és amelyek érvényesítése a felszámoló által esetlegesen indítandó peres eljárásokban lehetséges.

Kérte továbbá az alperes ...-nak, a ... kereskedelmi igazgatójának a tanúkénti meghallgatását is, arra hivatkozva, hogy a betéti társaság 2003. május 26-án 1 236 000 forintot számla nélkül fizetett ki a ...-nak, amely kifizetést az általa becsatolt átutalási számla is igazol.

Az elsőfokú bíróság alappal tekintett el e bizonyítás lefolytatásától is. A büntető iratok tanúsága szerint a betéti társaság és a ... között folyamatos volt az üzleti kapcsolat, a betéti társaság kizárólag banki átutalással teljesített a ... felé, amelynek köztudottan számos ügyfele közül a betéti társaság csupán az egyik volt. Ilyen körülmények mellett nem volt várható az alperes által indítványozott bizonyítás sikere, teljességgel valószínűtlen ugyanis, hogy a ... kereskedelmi igazgatója számot tudott volna adni a 2003. május 26-i, számla nélküli átutalás tényleges megtörténtéről. A ... által vezetett átutalási számla adatai szerint az alperes által megjelölt időpontban a betéti társaság valóban átutalta két részletben az összeget a ...-nak, ebből azonban még önmagában nem lehet következtetni arra, hogy mindez számla nélkül történt volna, különös tekintettel arra, hogy a ... közpénzzel gazdálkodó műsorszolgáltató szervezet, amelynek gazdálkodását az állam felügyeli. E mellett a büntető iratok között megtalálható az a 2003. december 2-i keltű nyilatkozat (941. o.), amelyben az alperes elismerte a betéti társaságnak a ... felé fennálló tartozását, anélkül, hogy hivatkozott volna számla nélküli átutalásra.

Az alperes ugyancsak a büntetőeljárásban keletkezett iratok 761. és 763. oldalán szereplő nyilatkozatában arra hivatkozott, hogy a „beérkezett és elutalt” pénzek különbözetével elszámolni nem tud. Nem tűnik tehát életszerűnek, hogy ezen 2003-ban tett vallomáshoz képest mintegy 5 év elteltével emlékezete számottevően javult volna.

A fentiekén túl az ítélet táblája szükségesnek tartja az alperes perbeli védekezésével kapcsolatban még a következőket megjegyezni:

Az 1991. évi XLIX. törvény 3. §-a (1) bekezdésének e) pontja a felszámolási vagyon körébe tartozónak minősíti mindazt, amit a számvitelről szóló törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít, és a 31. § a) pontja értelmében az így meghatározott vagyont a

gazdálkodó szervezet vezetője által a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal készített záróleltár, éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló vagy egyszerűsített mérleg (mindezek gyűjtőfogalmaként: tevékenységet lezáró mérleg) tartalmazza. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 20. §-ának rendelkezése értelmében a mérleg (illetve az azt magában foglaló beszámoló) a törvény mellékleteiben foglalt tagolás szerint készítendő el, és a tagolás szerinti egyes tételek alapját a 165. §. rendelkezései szerinti bizonylatok képezik, és e rendelkezésre tekintettel a könyvvezetés során az egyes mérleg szerinti tételek (továbbtagolt altételek) egymás közti állomány vagy összetétel változása esetén is kötelező a számviteli bizonylat kiállítása.

Az Sztv. a forgóeszközök tételen belül külön szabályozza a készletek altételt, amelybe sorolandók többek között a gazdálkodó szervezet követelései. Külön tételként tünteti fel továbbá a pénzeszközöket, amelynek további altételei a készpénzállomány, illetve a bankbetét. A készpénzben illetve a bankszámlán történő pénzforgalom ezért könyveléstechnikailag eltérő nyilvántartást igényel, ezért a két altétel közti átvezetés dokumentálást igényel. A készpénz kezelésére vonatkozóan pedig az Sztv. 168. §-ának rendelkezése szigorú számadású nyomtatvány használatát írja elő, a pénztár készpénzállományát érintő pénzmozgásokat tehát csak a bevételi-, illetve a kiadási pénztárbizonylatok igazolják.

A fentiekből következően tehát, ha az alperes bizonyította is volna a perben azt, hogy a betéti társaságnak a ... Kft-vel szemben le nem könyvelt követelése lenne, az a pénztárban a fenti bizonylatok egybevetésével megállapított egyenleget nem befolyásolta volna. Ugyanígy nem érintette volna a pénztári bizonylatok alapján megállapított készpénzállomány mértékét önmagában az sem, ha a betéti társaság a pénzforgalmi bankszámlájáról bizonyítottan számla nélkül utalta volna át a ...nak a felperes által állítottak szerinti összeget. Ehhez ugyanis az alperesnek azt is bizonyítania kellett volna, hogy a pénzforgalmi bankszámlára az átutalt összeget az átutalás megelőzően a pénztárból kiadási pénztárbizonylattal igazoltan kivett készpénzből fizette be.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése, illetőleg 254. §-ának (3) bekezdése alapján helybenhagyta. Nem foglalkozott érdemben az alperes által a fellebbezési eljárásban előterjesztett újabb bizonyítási indítványokkal, azok figyelembe vételét ugyanis a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglaltak kizárták.

A fellebbezési eljárásban is peresztes alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes javára fellebbezési eljárási költség megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 75. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet rendelkezései alapján állapította meg.

Az alperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának megállapítása a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet rendelkezésein alapul, amelyet az alperes pereszteségére tekintettel az állam visel. Ugyancsak az állam terhén marad az állam által előlegezett fellebbezési illeték összege, annak viselésére ugyanis az alperest a fellebbezési eljárásra kapott személyes költségkedvezmény kedvezménye folytán peresztesége ellenére sem lehetett kötelezni. (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a)

D e b r e c e n, 2008. május hó 16. napján

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr.
Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

- kiadó -